

RETROSPECTIVĂ 2018 | Consiliul Concurenței a dat amenzi de 248 de milioane de lei și a demarat 15 noi investigații

Consiliul Concurenței (CC) a dat amenzi în valoare totală de peste 248 de milioane de lei în primele 11 luni ale acestui an și a demarat 15 noi investigații în domenii vitale pentru consumatori, precum cel al medicamentelor, al alimentelor și al energiei.

În perioada ianuarie-noiembrie, Consiliul Concurenței a finalizat 10 investigații. Cea mai mare amendă, de 246,7 milioane de lei, a fost dată unui număr de nouă companii de asigurare și Uniunii Naționale a Societăților de Asigurare și Reasigurare din România (UNRAR) pentru formarea unui cartel care a dus la majorarea prețurilor RCA și la prejudicierea a milioane de soferi români.

Practic, în perioada octombrie 2012 - noiembrie 2016, companiile de asigurări s-au înțeles între ele, în cadrul UNRAR, să practice tarife ridicate. Companiile sunt Allianz-Tiriac, Omniasig, Asirom, Groupama, Astra, Carpatica, Generali, Uniqua și Euroins.

Președintele Consiliului Concurenței, Bogdan Chiritoiu, a explicat, la începutul lunii decembrie, că asociațiile au un rol important și este legitim ca membrii acestora să se întâlnească și să discute pe diverse teme, însă nu trebuie să ajungă la schimburi de informații sensibile din punct de vedere comercial, cum sunt cele referitoare la prețuri actuale sau viitoare.

"Aceste schimburi de informații sensibile reduc incertitudinea cu privire la strategiile concurenților și favorizează coordonarea comportamentului pe piață, eliminând concurența. Pe o piață concurențială, companiile trebuie să se întâlnească pentru a furniza servicii de calitate în condiții avantajoase, fiecare stabilindu-și în mod independent politica de tarife în funcție de propria strategie și de structura costurilor implicate de desfășurarea activității", a precizat Chiritoiu, citat într-un comunicat al instituției.

Preturi prea mari pentru proaspetele mame

O altă amendă a fost aplicată pe piața celulelor stem. Mai exact, este vorba de o sancțiune de 1,22 milioane de lei pentru cinci centre medicale (Medicover Hospitals, MedLife, Arcadia Hospital, Genesys Medical Clinic și Rur Medical) și două bănci de celule stem (Stem Sure Solutions și CBC Laboratories) pentru încheierea unor înțelegeri anticoncurențiale pe piața serviciilor medicale furnizate de maternități private.

Practic, fiecare maternitate avea o relație contractuală de exclusivitate cu o bancă de celule stem spre care își

îndruma pacientele. În cazul în care acestea optau pentru banca agreata, serviciile de prelevare, procesare și stocare a celulelor stem erau gratuite.

Daca se alegea o alta banca, mamele erau nevoite sa plateasca un tarif stabilit de maternitate si banca agreata. În aceste conditii, pacientelor li s-a redus accesul la o sursa alternativa de furnizare de servicii stem în functie de calitate si pret, iar costul final era mult mai mare daca nu alegeau banca agreata de maternitate.

O alta practica sanctionata în acest an de Consiliul Concurenței a fost punerea în practica a unei concentrari economice înainte de a fi autorizata de autoritatea de concurenta.

Este vorba despre Westgate România, care a trebuit sa plateasca o amenda de 229.496 de lei, dupa ce a preluat dreptul de utilizare a marilor Stanleybet si a domeniilor www.stanleysport.ro si www.stanleybet.ro, aparținând Stanley International Betting Limited, si a pus în aplicare operatiunea fara autorizatie.

Alte investigatii s-au finalizat cu angajamente, cum ar fi cele asumate de Portul Constanta, pentru înlaturarea îngrijorarilor concurențiale ce au condus, în 2016, la declansarea investigatiei privind un posibil abuz de pozitie dominanta.

Cartel pentru medicamente

În primele 11 luni ale anului, Consiliul Concurenței a avut în derulare 41 de investigatii privind posibile încălcări ale legislatiei din domeniu, din care 15 declansate în acest an.

Investigatiile declansate vizeaza înțelegeri între companii pentru limitarea productiei sau pentru a câștiga pe rând licitatii publice, dar si abuzuri de pozitie dominanta ale unor firme, pentru cresterea profitului, în detrimentul consumatorilor.

Spre exemplu, autoritatea suspecteaza formarea unui cartel între unele companii farmaceutice pe piata imunoglobulinelor. Mai exact, este vorba despre o posibila înțelegere între unele companii producatoare si detinatoare ale autorizatiilor de punere pe piata a imunoglobulinelor normale umane: Biotest Pharma GmbH Germania, Octapharma Pharmazeutika Produktionsges MbH Austria, Octapharma S.A.S. Franta, Octapharma AB Suedia, Octapharma (IP) Limited Marea Britanie, CSL Behring GmbH Germania, Kedrion Spa Italia, Baxter SA Belgia, Baxalta Belgium Manufacturing SA Belgia, Baxter AG Austria.

Companiile vizate de investigatie sunt membre ale Asociatiei Companiilor Producatoare de Terapii cu Proteine Plasmatic (PPTA), asociatie care reprezinta interesele industriei.

Consiliul Concurenței suspecteaza adoptarea unei strategii coordonate între aceste companii, prin limitarea si întreruperea aprovizionarii pietei românești cu imunoglobulina umana normala, de catre aceste companii, cu scopul eliminarii taxei clawback si obtinerii unui cadru fiscal mai favorabil si, implicit, ameliorarii marjelor de profit.

S-au derulat inspectii inopinate simultan atât în România, cât si în Belgia si în Italia. Autoritatile de Concurenta din cele doua state au efectuat inspectii la sediile companiei Kedrion din Italia (Milano si Castelvechio) si al PPTA din Bruxelles, în conditiile legale din aceste tari, la solicitarea Consiliului Concurenței din România, iar inspectorii români de concurenta au asistat la desfasurarea acestora.

Oua prea scumpe

Totodata, pe piata oualor, Consiliul Concurenței suspecteaza limitarea livrarilor de oua de consum de catre cei mai

importanti furnizori, cu implicarea asociatiei din domeniu, cu scopul de a majora artificial preturile produselor comercializate de acestia.

Investigatia a fost declansata anul acesta, ca urmare a analizei preliminare pe piata oualor de consum initiate de CC, la sesizarea Ministerului Agriculturii, pentru a cerceta cauzele cresterilor de pret înregistrate la sfârșitul anului trecut.

Analiza pietei românești a oualor, în contextul european, indica faptul ca majorarile de preturi de la sfârșitul anului 2017 ar putea fi explicate de anumiți factori conjuncturali, precum criza productiei de oua din anumite State Membre ale Uniunii Europene sau ciclicitatea productiei.

Cu toate acestea, însă, nu se poate explica amplitudinea cresterii preturilor produselor autohtone: daca în septembrie 2017 pretul oualor în România era sub media UE (85,2%), în noiembrie 2017 acesta a crescut, depasind media UE (104%).

Analiza a aratat ca au existat cresteri importante ale preturilor de achizitie de catre comercianti, preturile crescând în medie cu 57% în luna noiembrie fata de luna septembrie 2017. Preturile de vânzare la raft au crescut, în medie, cu 49% în acelasi interval. În prezent, preturile de vânzare pentru ouale de consum au scazut.

Au fost efectuate inspectii inopinate la sediile furnizorilor implicati si la asociatia din care acestia fac parte, respectiv Tonelli Holding, Albert Distribution & Logistics, Avicola Lumina, Aviputna, Cortina Bioprod, House Ana Tour, Prod-Ovo Grup, Avi-Vest si Uniunea Crescatorilor de Pasari din România.

Acestia reprezinta aproximativ 45% din productia existenta de oua din România, fiind furnizorii principalilor comercianti activi la nivel national, iar asociatia din care acestia fac parte reprezinta circa 90% din crescatorii de pasari si producatorii de oua de pe piata româneasca.

Nereguli la alimentele pentru copii

Au fost gasite nereguli si în ceea ce priveste alimentele pentru copii. Unele licitatii din Botosani din perioada 2013 - 2018 ar fi fost trucate, în vederea atribuirii de contracte de furnizare a produselor lactate, derulate în cadrul Programului Cornul si Laptele, si a contractelor de furnizare de mere din cadrul Programului de încurajare a consumului de fructe proaspete în scoli si gradinite.

Au fost vizate firmele Five Continents Group, Spicul 2 si Lival Import-Export, care s-ar fi înțeles asupra loturilor pentru care sa depuna oferte, astfel încât sa nu se concureze si sa câștige la valoarea maxima stabilita de autoritatea contractanta.

La Bacau, este analizata posibila înțelegere în cadrul procedurii de achizitie publica (licitatie deschisa, cu etapa finala - licitatie electronica) - organizata de Consiliul Judetean pentru atribuirea acordului-cadru 'Furnizarea, transportul si distributia de fructe (mere) pentru elevi.

Hidroelectrica, suspectata de abuz

Și pretul energiei ar fi avut de suferit în urma încălcării legislatiei de concurenta. Consiliul suspecteaza un posibil abuz de pozitie dominanta al Hidroelectrica pe piata producerii si comercializarii de energie electrica din România, care, prin comportamentul sau de ofertare, a limitat cantitatea de energie comercializata pe unele segmente de piata (în principal pe Piata pentru Ziua Urmatoare), pentru a vinde cu preturi mai mari pe Piata de Echilibrare (PE).

De asemenea, pe piata apei minerale, compania Hebe ar fi avut o pozitie dominanta pe piata serviciilor de

furnizare a apei minerale terapeutice din statiunea Sângeorz-Bai.

O alta investigatie demarata în acest an vizeaza o posibila înțelegere între cinci firme participante la o licitatie publica organizata de Administratia Domeniului Public (ADP) Pitesti în anul 2018, pentru executia de lucrari de reabilitare a strazilor din municipiul Pitesti. Este vorba despre Construct Steel Market, Constructii Drumuri si Lucrari de Arta, Comesad Drumuri, General Trust Arges si Selca, care s-ar fi înțeles sa elimine concurenta dintre ele în cadrul licitatiei pentru cele cinci loturi stabilite de ADP Pitesti. Reprezentantii CC au efectuat inspectii inopinate la sediul firmelor.

Si la Ploiesti sunt investigate nereguli privind posibile actiuni anticoncurentiale ale administratiei publice pe piata serviciilor de colectare si de transport a deseurilor de ambalaje prestate în aria geografica a Municipiului Ploiesti, iar, la drumurile din Cluj, sunt suspectate actiuni ilegale ale administratiei publice pe piata serviciului de administrare de drumuri si strazi.

La Târgu Mures, patru companii sunt suspectate ca s-au înțeles între ele pentru a participa la licitatie publica organizata de Romgaz pentru sucursala din acest oras, pentru servicii de paza. Sunt vizate companiile Mike Security Group Resita, Cerber Protectie si paza Ploiesti, Lex Guard Security Reghin si BSG Security Tg. Mures.

O alta investigatie a fost demarata în cazul tranzactiei prin care Wienerberger Sisteme de Caramizi urma sa preia Brikston Construction Solutions. Tranzactia prezenta îndoieli serioase privind compatibilitatea cu un mediu concurential normal si acestea nu au putut fi înlaturate prin angajamentele propuse de Wienerberger Sisteme de Caramizi.

Caravana pentru informare

Dupa cum relateaza vara trecuta consilierul de concurenta Cosmin Belacurencu, inspectorii CC descopera deseori faptul ca firmele mici si mijlocii de foarte multe ori nu cunosc legislatia concurentei. Astfel ca autoritatea a demarat o campanie de informare în teritoriu, numita Caravana Concurentei.

"În ceea ce priveste gradul de cunoastere a legislatiei concurentei, companiile din România se împart în doua mari categorii: companiile mari, în special cele multinationale, care au cultura concurentei. De cealalta parte sunt companiile mici si mijlocii, care, sa fiu sincer, nu prea cunosc care sunt regulile aplicate de Consiliul Concurentei si de multe ori se comporta în mod straniu daca se confrunta cu o inspectie", a spus Belacurencu, într-o conferinta de profil.

El a relatat, drept exemplu, cum a fost primit de angajatii unei firme din industria alimentara, când, la momentul preluarii de catre o alta companie, a fost nevoie de inspectia si avizul Consiliului Concurentei.

"Într-un judet din Ardeal, o companie din industria alimentara, preluata de o companie din Olanda, în momentul în care inspectorii Consiliului au ajuns acolo - eram inspector de concurenta la acea vreme, cei cu care am intrat în contact s-au panicat putin, ne-au întrebat daca avem catuse, nu stiau ce face Consiliul Concurentei. Pâna la urma le-am explicat ce face, despre ce este vorba, iar inspectia s-a derulat foarte bine", a mai spus responsabilul CC.

Potrivit acestuia, au fost cazuri când reprezentantii unor firme, audiati de Consiliul Concurentei, au sustinut ca nu stiau ca este ilegal sa fixeze preturile împreuna cu concurentii lor sau sa-si împarta piata.

"La nivelul autoritatii de concurenta, înțelegem ca sunt anumite parti ale mediului de afaceri care nu cunosc activitatea noastra si am demarat acum trei ani un proiect de diseminare a informatiilor legate de legislatia concurentei prin Caravana Concurentei. Ne propunem ca în cinci ani sa acoperim toate judetele din tara. Mergem în teritoriu 2 - 3 zile pe saptamâna si avem întâlniri cu reprezentantii mediului de afaceri de acolo si cu autoritatile

locale", a mai spus el.

Belacurencu a mai aratat ca au existat si cazuri când, în unele judete, interesul mediului de afaceri pentru întâlnirea cu oficialii Consiliului a fost scazut, însa, mai târziu, când au fost audiati, reprezentantii firmelor din acele zone s-au plâns ca nu cunosc legislatia din domeniu.